

actor adaugă acestei imagini stângăciile sale de începător, astfel încât eroul nu are nici pe departe înrudiri cu simbolul inițial, necum forța de a ne convinge de efectul nimicitor al prezenței sale. Prin contrast, celelalte personaje se comportă de parcă ar avea în față chiar o făptură amenințătoare căreia încearcă să-i intre în grații. Un contrast nemotivat, de vreme ce interpretii forțează în direcția unui joc "la vedere", a afișării convenției și nu a ignorării ei în scopul obținerii efectelor comice scontate de autor. Dacă personajele cu care intră în contact falsul revizor nu arată convingerea că au fost prinse "în flagrant" de acesta și nu tremură de groază, procedeul pus în mișcare de Gogol nu mai are nici o valoare. Cel mai contrafăcut este Primarul, în interpretarea lui Iulian Enache. El joacă "trăgând la public", pe temeiul unor clișee fals comice precum poza glasului, ticuri de comportament etc. care nu fac decât să schematizeze personajul. În jurul lui, Emil Bărlădeanu (Leapkin-Teapkin), Alexandru Mereuță (inspectorul școlar Hlopov), Radu Niculescu (Spekin, dirigintele Poștei), Eugen Mazilu (Zemlianika -

administratorul așezămintelor de binefacere) alcătuiesc o suită prăfuită de funcționari rutinați, dezumanizați, care însă în plan artistic se traduce printr-o inexpressivitate supărătoare. Actorii joacă gros ceea ce își închipuie a fi dominantă comico-satirică a fiecăruia dintre aceste personaje, recunoscute pentru pitorescul lor savuros. Liviu Manolache și Lică Gherghilescu sunt singurii care își folosesc hazul natural pentru ironizarea cuplului siamez Dobcinski-Bobcinski, caracterizat și prin vestimentația clovnescă - discordantă însă cu a restului distribuției. Cu complexe aristocratice nemărturisite, soția și fiica primarului, în interpretarea actrițelor Ana Maria Tramundana și Clara Ghiu-velechian, încearcă să acrediteze imaginea unor personaje cu nostalgia saloanelor în care n-au călcat niciodată. Fandoselile, afectările din care-și fac jocul nu prea au însă legătură cu moralitatea îndoielnică a protipendadei provinciale pe care autorul a dorit să o illustreze aducându-le în scenă. Deși tratat ca personaj de planul doi, Osip, servitorul lui Hlestakov, jucat de Nicodim Ungureanu, realizează câte-

va momente bune, paradoxal, în scenele în care nu are text, știind să asculte cu perplexitate elocventă poveștile inventate de stăpânul său. În general, spectacolul, cu sau fără voia regizorului, alunecă în direcția unei curioase blândeți și a unei bunăvoințe nefirești față de abjecțiile personaje prin care Gogol demasca un rău social major: corupția. Începe și sfârșește în atmosferă de petrecere specific rusească, dar, între aceste coperte, trecerea lui Hlestakov prin viața urbei nu provoacă nici o tulburare, iar demonismul invocat rămâne doar o figură de stil. Ar mai fi de discutat despre datoritiile pe care le avem față de capodoperele marelui repertoriu, despre ideea de școală de teatru pe care o presupune orice întâlnire cu autori ca Gogol și despre condițiile în care acest principiu devine operant. Cum la reprezentarea la care am fost invitați a evoluat distribuția a doua, nutrim speranța că Lucian Iancu, Alexandru Boureanu, Nina Udrescu, Laura Crăciun au răspuns mai bine așteptărilor regizorului.

Doina Papp

Nouă finaluri

LIVADA DE VIȘINI de Anton Pavlovici Cehov ● TEATRUL "V.I. POPA" din BĂRLAD ● Data reprezentației: 18 martie 2000 ● Regia: Irina Popescu Boieru ● Scenografia: Rodica Arghir ● Distribuția: Lily Popa Alexiu (Liubov Andreevna Ranevskaia), Marcel Anghel (Iermolai Alexeevici Lopahin), Virgil Leahu (Leonid Andreevici Gaev), Constantin Petrican (Firs), Petronela Ene Dimofte (Ania), Doinița Mantale (Varia), George Sobolevski (Piotr Sergheevici Trofimov), Gruia Novac jr. (Simeonov Pișcik), Ozana Ciubotaru Costin (Dunișa), Sorin Ghiorghe (Epihodov), Cristian Costin (Iașa), Cătălina Rusu (Charlotta Ivanovna), Mihai Harnu (Trecătorul), Dana Tomiță (Mama), Eudoxia Volbea (O slujnică).

Chestiunea "atacării" marilor titluri din dramaturgia universală de către teatrele cu gabarit artistic mai modest se păstrează mereu deschisă: e bine să joci Hamlet când nu ai actori nici măcar pentru Laerte, sau e rău? Și, mai departe, e normal și corect ca un actor bunice, dar nu grozav să-și poată trece în C.V. roluri de rangul I, primite fiindcă nu s-a găsit unul mai breaz care să le joace, în timp ce un actor superior ca înzestrare, dar activând într-un teatru foarte aglomerat să nu se poată lăuda decât cu partituri secundare? Dar pentru publicul din urbea X, ce este de preferat, să vadă Hamlet într-o dis-

tribuție aproximativă, ori să se delecteze în veci cu piese din celebra specie "Bivolita pe frânghie", înscenate însă cuvințios? Sunt, mă tem, întrebări sortite să rămână pururi fără răspuns. De aceea, nu voi afirma nici eu că bine sau rău au făcut Teatrul „V.I. Popa” din Bârlad (lipsit, actualmente, și de sediu, din cauza năruirii unor bucăți din vechea clădire) și regizoarea ieșeană Irina Popescu Boieru pornind să abordeze Livada de vișini, cea mai grea, cred eu, dintre piesele cheviene, fără să aibă la dispoziție echipa necesară pentru această întreprindere. O dată faptul consumat, voi nota doar că: regia a oferit o descifrare

Lily Popa Alexiu și Marcel Anghel

subliniat sentimentală, chiar melodramatică a textului (prin scenă trec periodic întrupările infantile și adolescenține ale lui Liubov Andreevna și ale lui Lopahin, prematur îndrăgostite și pentru acest motiv "fugărite" de către mama celei dintâi, din nostalgicul dulap al copilăriei ies felurite obiecte de mirare, ca din cutia magică a unui scamator, etc.), Lily Popa Alexiu, actriță, de altfel, serioasă și stimabilă, s-a dovedit copleșită de dificultatea rolului Ranevskaia, am văzut portretizări convingătoare (Marcel Anghel –

Lopahin, George Sobolevski – Petea Trofimov, Ozana Ciubotaru Costin – Duniașă) alături de postazieri complet anapoda (Petronela Ene Dimofte – Ania, Doinița Mantale – Varia, Cătălina Rusu – Charlotta Ivanovna), precum și un Firs interpretat impecabil (și aproape incredibil, în context) de către Constantin Petrican, am auzit muzică în supraabundență și, îndeobște, în dezacord cu atmosfera, am asistat la vreo nouă finaluri succesive (chiar îmi pare rău că nu le-am numărat cu dinadinsul), publicul din

sala Teatrului "Lucaefărul" din Iași – unde a fost găzduită reprezentația –, alcătuit preponderent din tineri, a urmărit cu atenție spectacolul și a aplaudat călduros la sfârșit. Concluzia: la Teatrul "V.I. Popa" din Bârlad s-a pus în scenă *Livada de vișini* de Anton Pavlovici Cehov.

Alice Georgescu

P.S. Trebuie lăudată fără rezerve îndârjirea cu care ansamblul bârlădean luptă pentru a se menține, cum poate, în formă.

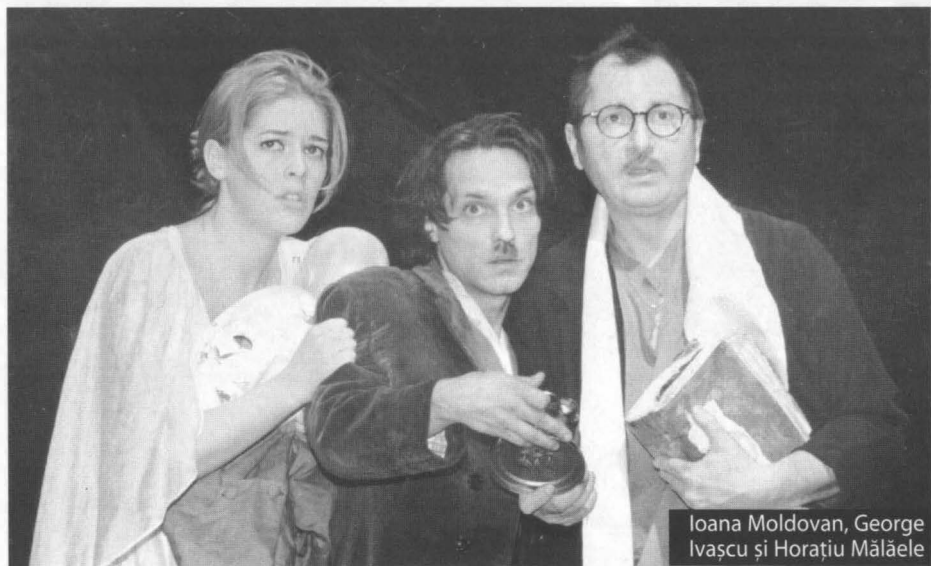
Hazul sinucigașilor

Ratații au o problemă cu sinuciderea: dacă e adevărat că viața le refuză orice împlinire, atunci și ultimul act va fi tot un eșec. E nevoie de multă decizie și concizie pentru a-ți lua viața, e necesar un bun raport cu timpul și cu trecerea lui; fără o capacitate de anticipare și o reacție adecvată la accidentele neprevăzute, intențiile devin ridicole. Iar ridicolul nu ucide decât în literatură.

Cei trei sinucigași din piesa lui Paul Ioaachim sunt, de fapt, niște palavrăgii ai suferinței, regizori leneși ai unei piese a cărei premieră nu va avea loc niciodată. Ei ajung pe podul sinucigașilor încărcăți de obiecte-amintiri, de care, evident, nu se pot despărți. Memoria aspirațiilor, a jignirilor îi ține în viață, stavilă în calea unei desprinderi autentice. Le lipsește instinctul autodistrugerii; dimpotrivă, ei vor să pedepsească lumea, să o trezească din indiferența ei. Sunt niște ființe supărate, umilite din cauza indiferenței vieții.

Derivată din teatrul absurdului, scrisă într-o vreme când acest curent coagula expresia filozofică a mitului lui Sisif și deriziunea ucigașilor fără simbrerie, așteptarea fără speranță și sinuciderea lumii prin toleranța față de rinoceri și incendiatori, piesa folosește procedeele elaborate în capodopere modelând disperări de romanță. E ca și cum s-ar face ciorbă de pește din *saumon fumé*. Dar rezultatul e plăcut (gustos), pentru că are haz: Horațiu Mălăele asumându-și parțial sau integral aproape toate elementele de concepție ale spectacolului, îi conferă acestuia unitate și fluiditate. Decorul și costumele creează cadrul vag simbolic al acțiunii, obiectele caracterizează personajele dincolo de ceea ce vor acestea să se știe despre ele. Ritmul trece cu bravură peste dorința de înduioșare.

PODU', versiune scenică de Horațiu Mălăele după comedia Podul sinucigașilor de Paul Ioaachim ● TEATRUL NAȚIONAL "I.L. CARAGIALE" din BUCUREȘTI ● Data reprezentației: 18 martie 2000 ● Regia și scenografia: Horațiu Mălăele ● Muzica: Nicolae Voiculeț ● Distribuția: Horațiu Mălăele (Neînțelesul), George Ivașcu (Îndrăgostitul), Ioana Moldovan (Fata).

Ioana Moldovan, George Ivașcu și Horațiu Mălăele

foto: Mihail E. Cratoffi

În distribuția tipărită în caietul-program, personajul interpretat de George Ivașcu este definit ca Îndrăgostitul. Poate e îndrăgostit de propria persoană, atât de măreață în viziunea sa, atât de neînsemnată în ochii celor din jur și atât de zbuciumată ca urmare a interiorizării acestui decalaj. Actorul izbutește să arate convingător cum conștiința propriei superiorități se exprimă prin ticurile complexului de inferioritate, comicul este de sorginte intelectuală, dobândirea concluziilor eronate, ne arată actorul, presupune tot atâta efort cât și pentru cele corecte. Privit din afară, acest efort este comic. Autoritar și energic, Horațiu Mălăele dinamizează evoluția conflictului. Agresiv și bătăran, sigur de sine și când este derutat, perso-

najul pare foarte transparent, dar actorul, cu extraordinarul său instinct, sugerează complicațiile, meandrele unui asemenea temperament. Investiția sa în posibila mărlănie a sinuciderii e inedită și asigură surpriza în desfășurarea unei fabule previzibile. Ioana Moldovan, evident crispată la început, își regăsește, o dată cu stăpânirea de sine, și aplombul necesar. Inclus în programul de promovare a dramaturgiei românești contemporane, spectacolul se autopromovează într-un mod convingător, nepropunându-și mai mult decât poate da. Probabil că acest program ar trebui utilizat pentru proiecte în care amenințarea sinuciderii să fie mai consistentă.

Magdalena Boiangiu